

мент початку досудового розслідування відомостей щодо конкретної особи, яка ймовірно вчинила кримінальне правопорушення; характеру обставин, що підлягають доказуванню в кримінальному провадженні; меж доказування; обсягу матеріалів досудових розслідувань, що об'єднані в одному провадженні; необхідності призначення експертиз, їх складності; обсягу та специфіки процесуальних дій, необхідних для всебічного та повного дослідження обставин кримінального правопорушення; необхідності отримання міжнародної допомоги в рамках кримінального провадження тощо.

На сьогодні існує суспільна необхідність позбавлення від практики затягування досудового слідства, судового розгляду чи виконання судового рішення, яка все наполегливіше претендує на звання «сталої» в Україні. Національне кримінальне процесуальне законодавство потребує запровадження норм, які встановлювали б строки судового розгляду кримінального провадження. В науковій літературі висловлюється ідея введення норм, які забезпечували б виконання судового рішення про присудження компенсації за порушення права особи на справедливий судовий розгляд у розумний строк, оскільки такий механізм не тільки сприятиме розв'язанню даної проблеми, а й може виступити механізмом вдосконалення національної правозахисної системи.

Фокін Я. Ф.

аспірант кафедри кримінального процесу та криміналістики

*Університет державної фіскальної служби України
м. Ірпінь, Київська область, Україна*

КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБСТАНОВКИ УХИЛЕННЯ ВІД ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СТРОКОВОЇ СЛУЖБИ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ

Останнім часом з погіршенням економічного й соціального стану населення та напруженої ситуації на сході керівництво держава для забезпечення територіальної цілісності України вимушена проводити бойові дії у вигляді антитерористичної операції (АТО) у зв'язку з чим збільшилася кількість випадків ухилення призовників від проходження військової строкової служби і мобілізації. Вказана тенденція потребує розроблення ефективної методики розслідування злочинів, передбачених ст. 335 та 336 Кримінального кодексу. У криміналістиці до характеристики злочину входить велика кількість елементів. Однак одним із елементів криміналістичної характеристики будь-якого злочину є обстановка вчинення злочину, так як жодне кримінальне правопорушення не може бути здійснене за відсутності обставин у яких воно готується і вчиняється.

«Обстановка – це сукупність умов, у яких що-небудь відбувається» [1]. У загальноживаному контексті дане поняття має недостатньо визначену сутність.

Обстановка вчинення злочину як елемент криміналістичної характеристики злочину визнається майже усіма дослідниками. Кожен з них прагне по – своєму його трактувати. Так, Н.П. Яблоков визначає її як «систему різного роду взаємодіючих між собою об'єктів, явищ і процесів, що характеризують умови місця і часу, речові, природно – кліматичні, виробничо – побутові та інші умови навколишнього середовища, особливості поведінки непрямих учасників протиправної дії, психологічних зв'язків між ними і інших обставинами об'єктивної реальності, що склалися (незалежно від волі учасників) в момент злочину і впливають на спосіб його вчинення та механізм, які проявляються у різного роду слідах, що дозволяють судити про особливості цієї системи і змісту злочину» [2, с. 34-38].

В.Я. Колдін зазначає, що обстановка скоєння злочину є «системою різного роду взаємодіючих між собою до і в момент злочину об'єктів, явищ і процесів, що характеризують місце, час, речові, природно – кліматичні, виробничо – побутові та інші умови навколишнього середовища, особливості поведінки непрямих учасників протиправної події, психологічні зв'язки між ними і інші чинники об'єктивної реальності, що визначають можливість, умови та інші обставини вчинення злочину» [3, с. 64].

В.А. Образцов бачить дану категорію як «територіальну, кліматичну, демографічну і іншу специфіку регіону, в якому скоєно злочин, а також обставини, що характеризують безпосередньо місце, час, умови та інші особливості зазначеної життєвої ситуації» [4, с. 94].

В.Ф. Єрмолович зазначає таке: «Обстановка злочину – система умов і обставин, обумовлена різного роду взаємодією між собою до, під час і після скоєння злочину об'єктів (предметів), явищ, процесів за часом і місцем, а також суб'єктом злочину і іншими особами, що впливають на наступ злочинного результату і ухилення винного від кримінальної відповідальності і покарання» [5, с. 54].

Р.С. Белкін в обстановку скоєння злочину включав наступні елементи: місце; час; інші обставини [6, с. 78].

Аналізуючи вищенаведені точки зору, відзначаю, що при незначних відмінностях в елементному складі даної системи, має місце протилежність поглядів щодо періоду, охопленого категорією «обстановка скоєння злочину». Одні автори вважають, що обстановка скоєння злочину має місце бути лише безпосередньо в момент вчинення діяння (Н.П. Яблоков, В.А. Образцов), інші – додають предкримінальний момент (В.Я. Колдін). Цікаво що думку, згідно з якою обстановка скоєння злочину складається з предкримінального, власне кримінального та посткримінального періодів зазначав В.Ф. Єрмолович.

Я дотримуюсь принципу буквального, логічного тлумачення криміналістичних термінів. Тому вважаю, що обстановка скоєння злочину охоплює собою безпосередньо період скоєння злочину.

Поняття обстановки вчинення злочину не закріплено нормативно і тому піддається суб'єктивному тлумаченню.

Також я вважаю, що криміналістичне тлумачення обстановки скоєння злочину необґрунтовано розширено. У його склад включені категорії, запози-

чені з інших елементів окремої криміналістичної методики. Наприклад, суб'єкт злочину і інші особи, що впливають на настання злочинного результату, психологічні зв'язки між ними доцільніше розглядати в характеристиці особистості типового злочинця, що, власне, і робиться.

Незмінними і, на мій погляд, єдино необхідними для включення в систему категорії «обстановка скоєння злочину» елементами залишаються відомості про місце і час вчинення злочину. При цьому я пропоную розглядати час і місце скоєння злочину в широкому сенсі.

Таким чином, обстановка вчинення злочину, передбаченого ст. 335 та 336 Кримінального Кодексу України – це наявні в період здійснення кримінального діяння і впливають на його хід і результат територіальні і тимчасові умови в їх різноманітних проявах.

Дане твердження повністю підтверджується на прикладі розгляду характеристики обстановки ухилення від військової строкової служби та мобілізації.

Злочини, ознаки якого передбачені ст. 335 та 336 КК України є триваючим. Вони продовжують відбуватися до явки ухиляється до місця призову (збору) або до його затримання. При обманному способі ухилення злочин вважається закінченим з моменту отримання звільнення від призову на військову службу. «Ухильник» може перебувати в затишному місці, ведучи таємне життя, а також може продовжувати звичне існування в залежності від способу вчинення злочину. Отже, говорити про конкретне місце ухилення від проходження військової строкової служби або мобілізації, неможливо.

Час ухилення від військової служби чи мобілізації можна розглядати дво-яко. З одного боку, ухилення починається з моменту незаконного невиконання обов'язку щодо захисту Вітчизни. Цей момент завжди збігається з часом весняного (в період з 5 травня по 30 червня) і осіннього (з 5 жовтня по 30 листопада) призову, що до мобілізації то це період триває у термін вказаний в указі президента. З іншого боку, як зазначалося раніше, ухилення від проходження військової служби чи мобілізації вважається закінченим при явці з повинною до правоохоронних органів влади або затримання особи. Тому вищевказаний період необхідно вважати часом ухилення від проходження військової строкової служби та мобілізації.

Територіальна характеристика ухилення про проходження військової строкової служби та мобілізації повністю залежить від статистичних даних. Відзначу, що проведені мною дослідженнями встановлюють співвідношення скоєння даного злочину в сільській і міській місцевості як один до трьох.

Отже, на мою думку, мені вдалось здійснити аналіз наведених визначень та зробити криміналістичну характеристику обстановки ухилення від проходження військової строкової служби та мобілізації. Крім цього я вважаю, що до обстановки вчинення злочину найбільш доцільно включити місце і час вчинення злочину; об'єкт і предмет злочинного посягання; склад учасників; матеріальні елементи оточуючого середовища; зв'язки, що існують між вказаними елементами і іншими елементами криміналістичної характеристики.

Література:

1. Словник української мови, Академічний тлумачний словник (1970-1980).
2. Яблоков Н.П. Общие положения методики расследования и научно-технический прогресс//Методика расследования преступлений. – М., 1976.
3. Колдин В.Я., Механізм злочину і речові джерела криміналістичної інформації // Криміналістика соціалістичних країн М, Юридична література, 1986 с. 329.
4. Образцов В.А. Про криміналістичну класифікацію злочинів // Питання боротьби зі злочинністю Вип. № 33 М, 1980 с. 94.
5. Єрмолович У.Ф. Криміналістична характеристика злочинів Мінськ, Амалфея, 2001. с. 180.
6. Белкін Р.С. Криміналістика проблеми, тенденції, перспективи від теорії – до практики М, Юридична література, 1988 с. 176.

ЦЕНТР ПРАВОВИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ
ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНОГО ВІТЧИЗНЯНОГО
ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА»**

9-10 червня 2017 р.

**Київ
2017**

УДК 34.01(063)
ББК 67.021я43
А 43

А 43 Актуальні питання теорії та практики застосування сучасного вітчизняного та міжнародного права: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 9-10 червня 2017 р. — К.: Центр правових наукових досліджень, 2017. — 120 с.

Подані на конференцію матеріали видаються в авторській редакції.

Рекомендовано до друку рішенням Правління ГО «Центр правових наукових досліджень» від 13 червня 2017 р. (протокол № 173).

УДК 34.01(063)
ББК 67.021я43

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Насгасійчук О. В.

ВИЗНАЧЕННЯ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ ІНТЕРЕСІВ. КАНОН ТЛУМАЧЕННЯ.
ЦІЛЬ, ЗВАЖУВАННЯ ІНТЕРЕСІВ. АРГУМЕНТАТИВНА ПРЕДТЕЧА 7

НАПРЯМ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Берназюк І. М.

УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У ЗДІЙСНЕННІ КОНТРОЛЮ
ЗА РЕАЛІЗАЦІЄЮ СТРАТЕГІЧНИХ АКТИВ В УКРАЇНІ 12

Колдов Є. О.

КОНСТИТУЦІЙНА СКАРГА ЯК УМОВА КОНСТИТУЦІЙНОГО
«ПРАВОВОГО РЕАЛІЗМУ» І СУДОВОЇ ПРАВОТВОРЧОСТІ 14

Лись М. В.

ЛОБІЗМ ЯК ПОЛІТИЧНА ТЕХНОЛОГІЯ 18

Пастернак В. В.

ПРОВЕДЕННЯ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ:
УСПІХИ ТА НЕДОЛІКИ 20

Ульяненко С. С.

СУБ'ЄКТИ ПРАВА ЗАКОНОДАВЧОЇ ІНІЦІАТИВИ В УКРАЇНІ 24

НАПРЯМ 3. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Вашенко З. С.

КОЛІЗІЙНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН
У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ 27

Зеленова М. О.

ЩОДО ЗМІН, СПРЯМОВАНИХ НА ЗАХИСТ
АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ 29

Ласкава Н. О.

ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДЕННЯ ЗАПОВІТУ ЗА КОРДОНОМ:
ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ 32

Мариніна М. О.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВОВИХ НОРМ
У НАКАЗНОМУ ПРОЗАДЖЕННІ 35

Повікова Н. А.

ФІКСАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОКАЗАНЬ СВІДКІВ
У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ 37

Піщанська М. О. ПЕРЕГОВОРИ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНА ФОРМА ВИРІШЕННЯ ЦИВІЛЬНИХ СПОРІВ	41
Уразовська О. С. СПАДКУВАННЯ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ В ЧАСИ ЛИТОВСЬКО-ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	43
НАПРЯМ 4. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО	
Ворушило С. В. ХЕДЛАЙНЕР ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ	47
Давиденко В. С. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА МАЛОГО БІЗНЕСУ: ДОСВІД ПОЛЬЩІ ДЛЯ УКРАЇНИ	51
НАПРЯМ 5. ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
Кожушко С. І., Мацюк М. С. МЕДІАЦІЯ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНИЙ СПОСІБ ВИРІШЕННЯ ТРУДОВИХ СПОРІВ	55
Труфан С. О. ДО ПИТАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СУДДІ	59
Хохлова К. Р. ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ	62
НАПРЯМ 6. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО	
Бартусяк П. І. ІНФЛЯЦІЯ ТА МЕЖІ ФІНАНСОВОГО ПРАВА	65
Давиденко В. С. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	68
Коваль Д. О. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ	71
Лихолат Я. А. СУТНІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАТРИМАННЯ ЯК ЗАГАЛЬНОГО ЗАХОДУ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ	74

Плячкова Т. М. БЕЗПЕКА МОРЕПЛАВСТВА: ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	77
--	----

**НАПРЯМ 7. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ;
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО**

Михайлова І. М. ІНСТИТУТ ВИКРИВАЧІВ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ	81
--	----

Сіхневич О. В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПСИХІЧНОГО ПРИМУСУ ЗА КК УКРАЇНИ	85
---	----

Швагер С. В. ТИПОЛОГІЯ ОСОБИ НАРКОЗЛОЧИНЦЯ: КРИМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	87
---	----

**НАПРЯМ 8. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА;
СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ**

Дзігора М. С. СУДОВИЙ ЕКСПЕРТ ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	92
---	----

Назарова В. В. ШОДО ПРОДОВЖЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ ПІД ЧАС ПІДГОТОВЧОГО СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ	95
--	----

Сідоренко А. І. РОЗУМНІСТЬ СТРОКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ	98
---	----

Фокін Я. Ф. КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБСТАНОВКИ УХИЛЕННЯ ВІД ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СТРОКОВОЇ СЛУЖБИ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ	100
--	-----

НАПРЯМ 9. СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Крутень Л. І. О НЕКОТОРЫХ ПРОТИВОРЕЧИЯХ МОНОПОЛИИ АДВОКАТУРЫ	104
---	-----

Музичук К.С. ПОТРЕБА В АНАЛІЗІ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКОНОДАВСТВА НА ВІДПОВІДНІСТЬ ДЕМОКРАТІЇ (АСПЕКТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРАВ І СВОБОД)	106
---	-----

НАПРЯМ 10. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Бойко І. С.

КАМПАЛІЙСЬКІ ПОПРАВКИ ДО РИМСЬКОГО СТАТУТУ МКС
ТА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ КОНФЛІКТ 111

Гладун Т. С.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ
МОРСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА 115

Міжнародна науково-практична конференція

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ
ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНОГО ВІТЧИЗНЯНОГО
ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА»

9-10 червня 2017 р.

м. Київ

Видавець – ГО «Центр правових наукових досліджень»
електронна пошта: info@cpnd.org.ua, електронна сторінка: www.cpnd.org.ua
Підписано до друку 13.06.2017 р. Здано до друку 14.06.2017 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Цифровий друк. Ум.-друк. арк. 6,98.
Тираж 50 прим. Зам. № 1406-17.
